

Список використаних джерел

1. Транспарентність влади в контексті європейської інтеграції України: конспект лекції до короткотермінового семінару в системі підвищення кваліфікації кадрів: Уклад. Е.А.Афонін, О.В.Сушій. Київ: Вид-во НАДУ, 2010. - 48 с. URL: <http://lib.rada.gov.ua/static/about/text/transparentnist.pdf> (дата звернення: 13.10.2019).
2. Наливайко Л.Р., Романов М.Ю. Поняття транспарентності в світлі європейських цінностей. *Екологічне право*. 2016 № 1-2. URL: <http://aup.org.ua/wp-content/uploads/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE-2016-%E2%84%961-2-.pdf#page=55> (дата звернення: 13.10.2019).
3. Афонін Е. А., Конспект лекції до короткотермінового семінару в системі підвищення кваліфікації кадрів / Транспарентність влади в контексті європейської інтеграції України. Київ: НАДУ, 2010. 48 с.

*Тимошик М.О.
студент магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
цивільного права і процесу ТНЕУ
Зайцева-Калаур І.В.*

ДО ПИТАННЯ ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

На нормативному рівні інформація характеризується як будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді. Таке визначення закріплене у ст. 200 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) [1], а також у ст. 1 Закону України «Про інформацію» [2].

Враховуючи те, що інформація є самостійним об'єктом цивільних прав (ст. 200 ЦК України), а право на інформацію охороняється як особисте немайнове право фізичної особи (ст. 302 ЦК України) спробуємо визначити місце інституту інформаційних прав у межах системи цивільного права, а саме, зупинимось на питанні співвідношення інформації та об'єктів права інтелектуальної власності.

У цьому аспекті можна виділити три основні точки зору. Зокрема, О. О. Підпригора вважає, що об'єктом права інтелектуальної власності є будь-яка інформація [3, с. 676-677]. Така позиція видається досить дискусійною оскільки законодавство відносить до об'єктів інтелектуальної власності не всі види інформації, а лише ті, які відповідають встановленим умовам охороноздатності. Тому існування виключних прав на об'єкти інтелектуальної власності є скоріше певним винятком у правовому регулюванні інформаційних відносин, особливим правовим режимом окремих видів інформації.

Інші вчені вважають, що інформація та результати інтелектуальної творчості – це окремі об'єкти цивільних прав [4, с. 40]. Такого підходу дотримується значне коло цивілістів, які при визначенні співвідношення інформації та інтелектуальної власності, хоча і зазначають про інформаційну природу результатів творчої діяльності, проте, формально застосовуючи норму ст. 177 ЦК України, підкреслюють, що інформація та результати інтелектуальної, творчої діяльності є самостійними видами об'єктів цивільних прав [5, с. 136; 6].

Третя позиція науковців, передбачає розгляд об'єктів права інтелектуальної власності як різновид інформації, а творчу діяльність як інформаційний процес. Варто зауважити, що такий підхід сьогодні набуває дедалі більшого поширення серед зарубіжних, а також вітчизняних науковців. Ми також приєднуємось до такої позиції вчених, зокрема, на наш погляд, найбільш обґрунтованими є результати наукових пошуків О. В. Кохановської. Дослідниця запропонувала доктринальне визначення поняття «інформація». «Інформація – це нематеріальне немайнове благо особливого роду, яке нерозривно пов'язане з життям, з його виникненням і закінченням, яке проявляється як особисте немайнове благо, як результат впливу на людину та інших суб'єктів та об'єктів права, як результат інтелектуальної творчої діяльності і як відомості про осіб, події та явища, предмети, об'єкти і процеси незалежно від форми їхнього представлення». Відповідно до такої дефініції О.В. Кохановська розглядає інформацію, як:

1) особисте немайнове благо у комплексі благ, перерахованих у ст.201 і Книзі 2 ЦК України;

2) результат творчої інтелектуальної діяльності, тобто як об'єкт виключних прав, врегульованих у ст.199 і Книзі 4 ЦК України;

3) інформаційний продукт, ресурс, документ, тобто об'єкт, який може бути інформаційним товаром і який може бути предметом будь-яких правочинів, з урахуванням особливостей і специфіки його як об'єкту особливого роду [7, с.247].

Наведені визначення відображають різні аспекти категорії інформації як об'єкта приватного права, підкреслюють характер інформації як особливого немайнового блага, що може виражатися у вигляді особистих благ фізичної особи, як результат творчої діяльності, а також виступати предметом договірних та позадоговірних зобов'язань. За такого ракурсу розгляду співвідношення інформації та об'єктів інтелектуальної власності не відбувається протиставлення цих взаємопов'язаних інститутів цивільного права. Навпаки, результати інтелектуальної, творчої діяльності як різновид інформації автоматично підпадають під охорону інформаційного законодавства і додатково можуть захищатися способами захисту права інтелектуальної власності.

Зв'язок між сферою інтелектуальної власності та інформаційними відносинами проілюструємо на прикладі охорони комерційної таємниці, адже серед науковців існує дискусія щодо доцільності віднесення комерційної таємниці до об'єктів інтелектуальної власності.

Так, у книзі 4 ЦК України поряд з іншими об'єктами інтелектуальної власності законодавець виділяє комерційну таємницю, з чого слідує висновок, що до комерційної таємниці можуть бути віднесені лише результати

інтелектуальної (творчої) діяльності людини [1]. Така практика захисту комерційної таємниці сьогодні існує і в міжнародному праві. Її захист передбачено Паризькою конвенцією про охорону промислової власності, Угодою з торгівельних аспектів прав інтелектуальної власності, де останню визнають об'єктом інтелектуальної власності.

Поряд з цим, не всі об'єкти і не будь-які відомості, що можуть бути віднесені до комерційної таємниці, є результатом інтелектуальної (творчої) діяльності. Згідно ч. 2 ст. 505 ЦК України комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці [1]. Існуюча практика підприємницької діяльності під грифом комерційно-цінної інформації зберігає як знання і досвід виробничо-технічного характеру, що є результатами інтелектуальної діяльності, так і інформацію що становить предмет ділового чи іншого інтересу господарюючого суб'єкта. Подібний поділ такої інформації запропоновано і в науковій літературі. Для прикладу, О. Сліпачук усі види інформації, які можуть вважатися комерційною таємницею, умовно розділяє на дві групи: технічна інформація і комерційна інформація [8, с. 67]. До першої групи належать незапатентовані науково-технічні розробки, бази даних та інші комп'ютерні програми, створені підприємством, усі види «ноу-хау», технічні проекти, промислові зразки, незапатентовані товарні знаки тощо. До другої групи віднесено умови контрактів, дані про постачальників і покупців, інформація про переговори, маркетингові дослідження, дані про розрахунок відпускних цін, розміри знижок тощо. У зв'язку з цим, Г. Виноградова та О. Шпак, роблять висновок, що поняття комерційної таємниці є ширшим, ніж поняття об'єкта інтелектуальної власності, який може входити до складу комерційної таємниці суб'єкта підприємницької діяльності, оскільки може включати в себе інформацію що до певних фактів, подій, явищ та продукти інтелектуальної діяльності [9]. Зважаючи на це, потрібно забезпечити захист інформації, яка є результатом інтелектуальної діяльності, так і інформації, що не містить таких ознак.

Отже, щодо співвідношення інформації, яка захищається за допомогою законодавства про інтелектуальну власність та конфіденційної інформації, що є комерційно цінною, то воно виглядає наступним чином: комерційна таємниця не обов'язково є об'єктом інтелектуальної власності, однак інформація, що захищена законодавством про інтелектуальну власність, може бути визнана комерційною таємницею.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-4. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356.
2. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650.
3. Право власності в Україні / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, О.А. Підпригори. К. Юрінком Інтер. 2000. 816 с.
4. Лютикова П.В. К вопросу об информации как объекте гражданского права. *Проблемы законности*. 2000. №40. С. 42-46.
5. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. Книга перша / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К. Юрінком Інтер. 2004. 864 с.

6. Харитонов Є. О. Цивільне право України : підручник / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонова, О. В. Старцев. 3-тє вид., перероб. і доп. К. Істина. 2011. URL: http://pidruchniki.ws/1211070846240/pravo/vidpovidalnist_tsivilnomu_pravi (дата звернення: 14.10.2019).
7. Кохановська О. В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні: дис. докт. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2006. 544 с.
8. Сліпачук О. Комерційна таємниця на підприємстві. *Справочник економіста*. 2005. №7. С. 67.
9. Виноградова Г., Шпак О. Деякі питання законодавчого забезпечення захисту комерційної таємниці. *Юридичний журнал*. 2004. № 12 URL: <http://justinian.com.ua/author.php?id=552> (дата звернення: 14.10.2019).

Токарська А.М.
*студентка магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н. доцент кафедри
конституційного, адміністративного та
фінансового права ТНЕУ
Шевчук О.Р.*

ТЕОРЕТИКО – ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СЛУЖБИ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Розвиток і ефективне функціонування місцевого самоврядування в Україні значною мірою залежать від встановлення конституційно - правових засад та належної нормативної регламентації служби в органах місцевого самоврядування (муніципальної служби). Правові, організаційні, матеріальні та соціальні умови реалізації громадянами України права на службу в органах місцевого самоврядування врегульовані Законом України «Про службу в органах місцевого самоврядування»[1]. У ньому визначаються загальні засади діяльності посадових осіб, їх правовий статус, порядок та правові гарантії перебування на службі в органах місцевого самоврядування. Із прийняттям названого Закону увага правників до проблематики служби в органах місцевого самоврядування дещо послабла. Аналіз останніх публікацій свідчить про брак комплексних досліджень проблем муніципальної служби. Чимало робіт присвячено роз'ясненню норм чинного законодавства [2, с.68], порівняльному аналізу правового регулювання публічної служби [3], однак, практика діяльності органів місцевого самоврядування свідчить, що сучасне законодавство про муніципальну службу не повною мірою задовольняє зростаючі потреби забезпечення реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина, ефективного виконання завдань та функцій місцевого самоврядування, не відповідає рівню зрілості громадянського суспільства, а тому стримує його розвиток.

Муніципальну службу можна розглядати в різних аспектах: по - перше, як професійну, на постійній основі, діяльність громадян України, які обіймають посади в органах місцевого самоврядування; по-друге, як сукупність норм, правил, стандартів і традицій, якими регламентується службова діяльність по